

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán külvé
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Egy fontos kérdés.

A nagyenyedi, hivatása magaslatán álló községi iskolaszék kezdeményezése folytán a város derék képviselőtestülete már évek óta komolyan foglalkozik városunk népoktatás ügyének szervezésével. E kérdés évek óta van felszínen; s sürgetőleg lépett előtérbe, s annak megoldása annyival is inkább elodázhatatlan, mert Nagyenyed város helyzete és lakói életkörülményeinél fogva itt a népoktatás ügyének nemcsak helyi, de fontos magyar nemzeti és állami érdeke, jelentősége van.

Nagyenyed városában a tankötelesek száma 6—12 évig: 332 fiu és 326 leány, az ismétlőké 256, összesen 914. És városunkban ez ideig, az elemi népoktatásról kizárólag a különböző felekezetek gondoskodtak. De azok, a legjobb akarat mellett sem képesek a tankötelesek számának megfelelő tantermeket nyitni, kellő számú tanerőkről gondoskodni s iskoláikat azon színvonalra emelni, mely e várost megilleti, s annak a múltban szerzett hírnevének és jelenben elfoglalt kiváló fontosságú hivatásának megfelel; nem képesek népoktatásukat úgy berendezni, hogy azok e város erkölcsi és anyagi emelkedését sikeresen, hathatósan eszközöljék, a közmiveltséget terjesszék, általánosítsák, s azoknak a nagyszámu gyermekeknek, kiket életpályájuk már az elemi iskolák bevégezése után munkára szolit a legszükségesebb ismereteket megadják.

Meggyőződésén a város képviselőtestülete az iskolaszék előterjesztése alapján arról, hogy a létező elemi népoktatás térfogataiknál fogva a tanköteleseknek csak korlátozott számát képesek befogadni, s több mint 300 tanköteles számára a városban iskola nincs; belátván, hogy a népoktatás kevés száma, s azok hiányos volta miatt a nagy áldozatok árán fenntartott polgári iskolák nem emelkednek azon magaslatra, melyet e város ér-

deke megkövetel; fájdalommal tapasztalván, hogy az alsó fokú ipariskolák tanulóinak — kikből e város iparos polgársága fog felépülni — nagy száma sem írni, sem olvasni nem tud: már 1884-ben kimondotta a községi iskolák felállítását.

Ujabb áldozatok árán is hajlandó volt a községi elemi népoktatás összes terheit magára vállalni, s kérelemmel járult a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz a polgári iskolák állami kezelés alá vétele tárgyában; kérte a létező községi megszűntetését. A tárgyalás megindult. A siker reményével biztatott, de fájdalom! megoldást nem nyert!

Minden maradt a régi kerékvágásban. — A helyzet csak annyival vált tarthatatlanabbá, hogy a közösség szibbasztólag nehezedett a különben is laza talajon álló tanügyre. A város közönsége későn s akkor is megrovíditva kapta meg a szükségelt államsegélyt, s a tanítókat sem volt képes rendesen fizetni.

A város képviselő testülete, hogy egyfelől e közösségből eredő kínos helyzetet, — mely virágzó iskolákat is tönkre tehet, — megváltoztassa, másfelől, a népoktatás terén, hogy törvényszabta köteletségének eleget tegyen, közelebbi közgyűléséből indokolt előterjesztésben kérte a vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter urat, hogy a polgári leányiskolát iparszakkal megbővíttve, vegye teljesen állami kezelés alá s egyuttal rendelje el a 4 osztályu polgári fiuiskola megszüntetését; egyidejűleg kijelentette, hogy a polgári iskolák fenntartására lekötött tőkét felett a rendelkezési jogot visszanyerve, azt a szükséghez mérten ki is bővíttve, már a jövő 1887/8. tanév elején egy 6 osztályu községi elemi népoktatást a fiu- és egy 4 osztályu leánytankötele-

sek számára felállít, berendez és fenntart; s ez által lehetővé teszi, hogy az iskolákba nem járó s helyiségek hiánya miatt iskolalátogatásra nem is kényszeríthető nagyszámu tankötelesek a törvényszabta oktatásban részesülhessenek.

Kívánatos-e? hasznos-e ezen átalakítás?

Igaz, megszűnik ezáltal a polgári fiuiskola, illetőleg annak két felső, néptelen osztálya, de ezzel szemben létesül egy 6 osztályu elemi fiuiskola, melynek két felső osztályában helyet nyernek a polg. fiuiskola 1—2-ik osztályának tanulói. A két felső osztály 10—12 tanulója helyett, városunk szegényebb sorsu mezőgazdaság és kisiparral foglalkozó lakóinak 150—200 fiu-gyermeke kap ingyen oktatást, kik mind csaknem kizárólag iparos és földmives pályára készülők, a jelen viszonyok között, az ők czéljaiknak megfelelő ismereteket megszerezhetik s azt az iparos iskolában tovább fejthetik.

Ezen intézkedés folytán elég lesz téve a népoktatási törvény követelményeinek és ezen iskola messze kiható befolyást fog gyakorolni e város erkölcsi és anyagi emelkedésére, miveittség terjesztésére és a város lakói vagyonsodásának gyarapítására.

Nem iskola szűnik meg, csak a név változik.

Létesülni fog egy 4 osztályu jól berendezett s előre láthatólag nagyon népes s már minden oldalról várva-várt, ohajtott, sürgetett elemi leányiskola, kellő számú tanerőkkel, egészséges termekkel. Ezen iskolának felállítását a közönség követeli és megievő s városunkban egyedüli magasabb leányiskolának, a polgári leányiskola felvirágoztatásának elengedhetetlen feltétele.

Megmarad, mert a községi iskola érte teremtette meg, — felvirágozik, mert hivatása van, —

jutott, — midőn az éj beálltával egy-egy farkast vett észre.

Egyszer egy retentő zivatar alkalmával egy patak fűzése alatt talált menedéket, Serban is közelébe telepedett egy mogyoróbokor alá. Újból ezen szavakat intező hozzá:

— Hogy is hívnak téged?
— Serbannak családi néven pedig Lepkovicnak!
Hát téged?
— Engemet Cadinának.
— Te nem a mi vidékünkön való vagy.
— Nem.
— Hát honnan való vagy?
— Onnan a hegyek közül, Magyarhon határszéléről!

Nem kérdezősködött többé, azután elkezdte őt nézni. Nem tudott eltelni ezen imádott teremtmény csodálásával, kinek arcán oly úde ártatlanság honolt, két nagy fekete szem ragyogott dús hajzata alól.

— De mit akarsz, hogy engemet így követsz? — kezdé rövid hallgatás után. — Ha ez tréfa, úgy én már megszokhattam.

— Sőt ellenkezőleg, nagyon is komoly.
— Szépen kérlek, hagyj el engemet! — szóla szelid hangon.

Serban fejét csóválta.
— Nem akarod?
— Nem akarom.
— Es hogyha én neked azt parancsolnám! — Ezen szavakat mondva felkelt és méltóságteljes léptekkel közeledett felé.

— Szót fogadsz?
— Nem fogadok.
— Serban, ne haragits meg, én medvémet szelidítettem meg, makaességodat is úgy hiszem megtöröm.
— Kérlek Cadina, ne üz el magadtól!

TÁRCZA.

Megsemmisülve.

Az erdő reng... A vén fa lombja reszket...
Zizzenve hull el egy-egy holt levél —
A vad bokor búsongva hallgatá, mit
Egyhangu zajjal a patak regél.
A zárda némán áll egyhangu komor falával,
Mint az, ki keblén titkot rejteget...
De megeseendő, imára száll a lelek:
„Oh szent atyám, bocsásd meg vétkeket!”

A víz regél egyhangu, bús morajjal:
„Egy jó anyának volt egy gyermeke;
Oly szép, minőt csak szent perczében alkot
Világeremtő istenség keze.
Csodás alak!... Az Úrnak számolyánál
Örök dicsfényben ily sugár lehet”...
— A zárda cseng a reszkető imától:
„Oh szent atyám, bocsásd meg vétkeket!”

A víz regél egyhangu, bús morajjal:
„A neve szárnyalt epedő dalon —
A szív megdobbant izzó győtrelemben —
S titokban érte sirt a fájdalom...
De jaj! a sátán eljött hizelegve,
S mosolyogva szolt csábos beszédek”...
— A zárda cseng a reszkető imától:
„Oh szent atyám, bocsásd meg vétkeket!”

A víz regél egyhangu, bús morajjal:
„A lányban Éva büne támadott —
Nagy harc után legyőzte szenvedélye
S mint büns angyal, elhullt, elbukott.
— Ne tudja senki — és a kerti tóban
Meghalva lettek egy kis gyermeket”...

A zárda cseng a törélt jujgatástól:
„Oh szent atyám, bocsásd meg vétkeket!”

A víz regél egyhangu, bús morajjal:
„A jó anyának megszakadt szíve;
Üldözve átka sujtó szavától
A lány futott, bolyongott messzire —
Eltűnt miként az összetört hajó,
Mit a haborgó tengr eitemet!”
— A zárda cseng a hangos zokogástól:
„Oh szent atyám, bocsásd meg vétkeket!”

Az erdő reng... A vén fa lombja reszket...
Zizzenve hull el egy-egy holt levél —
A vad bokor búsongva hallgatá, mit
Egyhangu zajjal a patak regél...
A zárda esendes... De halk suttogásban
A szív jajong egy régi büne felett:
„Kegyelmess Isten!... Irgalomnak atyja!...
Legyek halott!... Teless el engemet!”

Szabó Jenő.

A medve fejedelemnő.

— Sacher-Masoch után fordította V. D. —
(Vége.)

Utánna ment tanyáról tanyára, faluról-falura, egyik városból a másikba; a hol megállott, vagy medvéjét tánczoltatá, ő is megállott és nem szűnt meg csodálni őt. Azon a helyen tartott pihenőt, a hol ő megállott, hol egy paraszt gunyhóban, hol a szabad ég alatt; szomját abból a forrásból csillapítá, a melyből ő; Serban ott üz el őhségét, a hol ő medvéjével étkezett; ma egy tisztátalan zsidó koreszmában, holnap egy régi var romjai között, vagy valamely árokban, vadszeder árnai alatt.

Csak akkor közelített hozzá, midőn veszélyt látott, midőn egy egy iszákos ember némi enyelgést engedett meg magának, vagy hogyha valamely elhagyott helyre

és künnlevő
évi ápril hava
tartandó nyil-
fizetése mellett

l hó 11-én.

rich Sándor,
közjegyző.

ANOS

nyeden:

Y. Ára 30 kr.
különböző inter-
vezetők illetoleg.
Államokban, —

utató ételek és
és lábadozók
40 kr.

aprilusi kötet.

gy könyve, ma-
úr. Bozöky Ala-

ek 1885. és 1886.

ezikönyve, írta
adás. Ára 1 frt

tika rendszerbe,
60 kr.

vosnövények és
terjesz Zsigmond.

története rövid
endezte, bővítette
Ára 3 frt.

m-érme k

ülönböző

litásokról.

et kapni a

asztá

ann tartatnak és

ra 35 kr.

jai készül.

SZAJVIZ

ogorvos

gyszinte a száj-

A gyermekeknek

nyelvek haszná-

bajoknál és to-

lyvek bizonyítva-

ismertek és azt

dik.

nagyságu 1 frt.

y biztosít

pontos fi-

lett.

s zta a legto-

sztító szer közül.

2 kr.

ly, melyvel lynkas

tómm.

n kútegek.

sek, haj- és sza-

talán tisztálanság

iz — a vegyelem-

nézve ártalmas ke-

életől óvakodjunk.

n POPP es. kir.

esakis az olyant

n ellatva. Bócs-

is több utanzó

ett a törvény ál-

ogy., Kovács J.

gy., Toroczkón

nyán R metélg.

Felvinczen Kosa

, Velits S. gyogy.

ómer A. gyogy.

athnán Nagy K.

él

benépesül, mert lessz honnan képzett tanulókat nyerjen a polgári leányiskola s akkor azon helyzetben lessz; hogy még a fokozottabb igényeknek is megfelelhessen s reáfordított áldozatoknak, nagyszámu mivel nők nevelése által, megfelelő hasznos gyümölcsöket teremthessen. Sőt női ipar-tanfolyammal kibővitve, nemesak alkalmat nyújt tanulóinak az annyira szükséges és a háztartásban nélkülözhetetlen kézi munkák nagyobb mérvű, alaposabb és szélesebb körű eltanulására, hanem lehetővé fogja tenni — és ez nagyon fontos, — hogy szegényebb sorsu leányaink a női munkák iparszerű megtanulása után, szorgalmas munkájuk által, biztos jövőt, becsült megélhetési módot biztosíthatnak maguknak!

Nem az iskola szűnik meg, csak a név változik. Csak az eddig meghozott áldozatok lesznek hasznosabban, gyümölcsözőbben, áldáshozóbban és e város érdekeinek megfelelőbben elhelyezve! Nem iskola szűnik meg, de újak támadnak, hogy a közmivelődés áldásait, mint minden irányban elágazó esaternán eljuttassák e város minden zugába s a termékenynyé tett talajon, a közerkölcsiség, a felvilágosodás, a közvagyonosodás, az isten-, ember- és hazaszeretet nemes virágai fakadjanak fel és hozzanak hasznos gyümölcsöket! Ezért üdvözöljük az iskolaszéket és képviselő testületet ezen nemes törekvéseik közepette, vajha munkájukat siker követné s már a legközelebbi tanévben a célzott iskolák megnyitásával Nagyenyed városa népoktatásügye szerencsés megoldást nyerne!

Nagyenyed város képviselői közgyűlése

— 1887. ápril 15-én. —

A képviselői testület régen ohajtott s most már több okokból a közszükség által is erősen szorgalmazott elemi népoktatás ügyének rendezhetése érdekében a múlt év folytán a kormányt elszibbasztott, ismert pénzügyi válság miatt szünetelt tárgyalás fonálát annak esillapultával ma újra felvette és az iskolaszék konkrét előterjesztése folytán, megállapított egy a képv. testületi közgyűlésből a vallás- és közoktatás miniszter urhoz felterjesztendő feliratot, — más helyen egéző terjedelmében közöltetik. — melynek értelmében ajánlat tételik a kormányknak a helybeli polgári finiskola beszüntetésével, — melynek az eddigi tapasztalatok folytán felsőbb osztályai-ban benépesíthető nem lévén, feleslegessége kellően indokolt — a polgári leányiskolát szaktanfolyammal kibővitve teljesen állami kezelés alá venni; és így az eddig fennállott s több tekintetből csaknem károsnak bizonyult községi iskola megszüntetésével módot nyújtani arra, hogy a v. képv. testület a községi elemi népoktatást a jelenbeni tanviszonyok kívánalmához mértén saját e célra szolgáló

tökeiből maga rendezhesse be; kimutatván egyszerűsöd, hogy az, az ajánlott szervezet fenntartása a kormány ez ideig idefordított évi segélyezését nem mulja felül.

Ezen ajánlatnak az illetékes helyeken leendő elfogadása és foganatosítása érdekében kerületi képviselőnk dr. Dárday Sándor, valamint a nevelési ügyekben ismert tevékenységgel munkálkodó egyik kiváló erdélyi országos képviselőnk Kovács Albert urak jelen gyűlésből felirat másolatának megküldésével, felkértni határoztattak. A Felvinczféle vezető államutból a Holymaros-legelő felső végű vezető határutnak csordahajtásra alkalmassá készítése végett szükséges 452 □ öl terület az özv. Lengyel Gáborné szomszéd szántójából 120 frton megvásároltatni határozattatott.

A tanács bejelentvén, hogy a „Nemzeti Szállóda“ ezimű vendéglőnek most 31-ére kitűzött árverése sikertelen volt: utasítással adatot, hogy a tanácsnak azt a vendéglő jelleg megtartásával, jövő évre, részletenként is, belátása szerint bérbé kiadni.

Nagyenyed város és Felenyed község között a bukós lapossa nevű legelő terület felett több év óta folyamatosan levő perben a másod bírósági ítélet is leérkezett és így most már két egyenlő bírósági ítélettel a per tárgya a város kizárólagos tulajdoni és birtoklási jogába lett átadva, míg az első bíróság által a szakértők véleménye alapján megállapított évi elvont haszon megtérítési értéke másod bíróság által a kataszteri tiszta jövedelem alapján 60 frt 80 krrel, annak negyedére mérsékelte, — mely kielégítő ítéleten a képviselőtestület megnyugodott.

Bejelentetvén a magyar utca végén az országutban levő alkalmatlan és disztelen domb levágása feletti tárgyalás eredménye, melyszerint — főként a honvédpáncsnokság szorgalmazására — a megye hatósága és a kir. építészeti hivatal által befejezett megállapodások folytán az építészeti hivatal által megkészített tervezet és költségvetésnek a közmunka- és közlekedési miniszter urhoz felterjesztetett.

Es így kilátásba van helyezve, hogy a laktanya környékének az építés befejezéséhez tartozó és így a megyét a várossal közösen kötelezett feltöltése alkalmából, míg egyfelől a töltés anyaga úgyszólván helyben található, egy alkalommal a város ezen része igen nagyot fog nyerni csinosságban és rendezésben s mondhatni terjedésben is, mert a díszesen épített laktanya a város egyik nevezetessége, mely a jelen elválasztó domb miatt a városon kívül fekszik: a többi házakkal összhangzatos vonalba hozatván, úgyszólván a városba bevonatik és a város díszét közvetlenül fogja emelni.

A tárgysorozat kimerítettvén, a gyűlés eloszlott.

R.

Nagyenyed város közönségének felirata a népoktatásügy rendezésének tárgyában.

Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magy. kir. Miniszter ur!

Kegyelmes Urunk!

Nagyenyed város képviselő testülete 1884. évi augusztus hó 11-én tartott üléséből indokolt alázatos előterjesztéssel járult Nagyméltóságodhoz, városunk népoktatás

ügyének a kor. a törvény és a város lakói fokozottabb kívánalmainak megfelelő szervezése tárgyában, s alázattal kérte Nagyméltóságodat, mint az országos közoktatás ügy buzgó és hivatott vezérét, sziveskedjék a nagyenyedi állami segélyvel fenntartott községi polgári fiú és leányiskolát állami kezelés alá venni és hajlandó volt alkalmas iskolai helyiség építhetése céljából két értékos, több mint 8000 frton szerzett piaci telkét a magyar állam kincstári birtokába engedni át, s egyidejűleg kötelező nyilatkozatot tett, hogy a közösen fenntartott polgári iskolákra ford. összeggel, azt a szükséghez mértén meg is pótolva, egy 4 osztályú községi elemi iskolát a fiú, és egy 4 osztályú leánytanulók számára felállít, berendez és fenntart.

Nagyméltóságod indokaink helyességét felismerve, a tárgyalást ez ügyben meg is indította, de a kérdés nem Nagyméltóságod jó akaratának hiánya, hanem az ország kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt népoktatás-ügyünk kimondhatatlan kárára, mind ez ideig, fájdalom, megoldást nem nyert.

Három év leforgása után, az ügy halasztást nem tűrő természetének elodázhatatlan nyomása alatt, ismételen felemeljük esdő szavunkat, s kérve kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék városunk népoktatásügyének rendezéséhez hozzájárulni.

Előre is bátrak vagyunk kijelenteni, hogy a magyar állam nyomasztó pénzügyi helyzetére való tekintettel nem kérünk újabb áldozatot, csak azt kérjük: méltóztatassék beleegyezését adni arra, hogy a jelenben iskolai célokra fordított közös kiadásokat, e város lakossága jogos igényeinek megfelelően hasznosíthassuk.

Alázatos kérésünket következőkben van szerencsénk előterjesztetni.

I. Kegyeskedjék a polg. 4 osztályú leányiskolát teljesen állami kezelés alá venni, s miután az A) alatt tisztelettel esatolt költségvetési előirányzat tanusítása szerint a jelenlegi államsegély keretén belül női ipar-tanfolyammal is megbővíthető, annak így irányu kiegészítését, mely mint azt az 1885. évben Nagyméltóságodhoz beterjesztett indokolt kérelmünkben, — melyet 30556—1885. sz. a. oly válaszzal nyertünk vissza, hogy: „e kibővítés arra való alap hiányában ezuttal megengedhető nem volt“, s melyet most ismételen B) alatt tisztelettel esatolunk, — részletesen kifejtettük, itt valóságos életkérdés — elrendelni.

II. Kegyeskedjék a 4 osztályú polg. fiú iskola beszüntetését, míg annak visszaállítását a község közönsége követelné s kedvezőbb pénzügyi helyzet meg fogja engedni, egyelőre elrendelni, hogy a város azon összegeket, melyeket eddig a polg. iskolák fenntartására fordított és az 5% os községi iskolai adót népoktatás céljára fordíthassa.

Ezzel szemben mi határozottan kijelentjük, hogy a jövő 1887—1888. tanév szeptemberében egy 6 osztályú fiú és 4 osztályú leány községi elemi népoktatást állítunk fel s a törvény követelméinek megfelelőleg berendezzük és saját erőnkön fenntartjuk.

A népoktatás ügye így módon való gyökeres rendezésének kérdése városunkban sürgetőleg lépett előtérbe s míg a célba veit átalakítás egyfelől megszünteti a létező

A szegény ifju félig felkelt, úgy hogy előtte térdén állva maradt és esdő tekintetet vetett rá.

Cadina hozzá lépett és néhány pillanatig hallgatásba merült. Szép arca nagy hirtelen derülttá lón.

— No hát maradj! hanem akkor neked is, mint medvének Ivanoknak, meg kell tanulnod azokat az ügyes fordulatokat.

— Hogy érted azt?

— Mindjárt megmutatom; — nagy hirtelen leoldotta a medve nyakáról a láncot, és a Serbanéra kötötte.

— Próbáld! — kiálta rá, jóízűen kacagva — no csak figyelj, mert ha nem végzed jól munkádat, nem kapsz enni és ha engedetlenkedel, kikapod a magadét. Előre tehát!

Serban felkelt.

— Táncozj medvécském, táncozj!

Elkezdé verni a csörgő dobát, az ifju pedig táncolni kezdett, mind a ketten jóízűen nevettek, mint valami gyermekek.

Ez alatt a medve feljök czamogott és egészen meglepetve nézte őket; Cadina rendkívüli örömben csak patogatott ostarával.

— Rajta Ivanok, előre kedvesem, ha kedved úgy tartja. Hopp! hopp!

Az állat talpára állott és úgy látszott, mintha ifju urnőjére rohanna. — Serban ezt rosz jelnek vélte s félt, hogy Cadinát megtámadni akarja, közbe állott olyan szándékkal, hogy megvédje.

Ivanok figyelte és komoran mormogni kezdte, azután Serbanra rohant, ki nyirettyőjével megfenyítette, melyet szerencsétlenségre még kezében tartott, ordítva rárohant és körmeivel megragadta. Cadina ráírvált és ostarával csapkodta mindaddig, míg Serbant elbocsátá, de ez utóbbinak vére már piroslott a füven s az ifju halványan, elálva feküvék Cadina lábainál.

Emez megdöbbenve nézte egy pillanatig, azután hozzá hajlott.

— Meghalt? — rebegő, egész erejével meg rázván.

Még lélegzett, szive még dobogott. A leány bátorságot vón, egész hidegvérűleg, zsebéből elővett egy zsebkendőt, melyet esténként nyakára szokott kötni, darabokra tépegette, azután Serbant a patakig vonszolta, kimosá sebtét hideg vízzel, elállítá a vért, mely oly nagy mértékben folyt. Néhány pillanatra azután Serban felnyitá szemeit és mosolyogva nézett rá.

Bekötözte fejét azon a helyen, a hol a seb volt és miután medvéjét egy szomszédifához kötötte, a réten és mezőn átfutott a közeli faluba, mely kilátásék a nyiresen át, három aranyozott tornyu görög templomával.

Midőn visszatért, hozott magával egy zsidó borbélyt, ki egyszersmind orvosi mesterséget is tűzött és még két embert egy hordágygyal.

Újabb bekötés után Serbant a faluba vitték, a hol Cadina egy szobát bérelt ki a maga és Serban számára a borbélynál.

A sebek nem voltak veszélyesek, de a szegény Serbant majd egy egész hétig erős láz gyötörte. A gyógyulás azonban gyorsan folyt, alig telt el egy hét, már felkelhetett.

Cadina, ki éjjel és nappal örködött felette, ő vezette ki a szobából először.

Leült mellé a padra. Arca ragyogott az örömtől, a melyet érezett, hogy újra láthatja a viruló természetet.

— Mivel most már felgyógyultál — kezdő a lány a nélkül, hogy reá nézett volna — vissza kell térned anyához . . . én pedig egyedül folytatom utamat medvémmel.

— Azt gondolod, hogy beleegyezem! — válaszolá Serban nyugodtan. — Semmi esetre sem, vagy én megyek veled, vagy te jössz velem.

— Ugyan mit gondolsz?

— Nélküled én nem élhetek; nem, azt nem tehetem. — Cadina szép fejét csendesen az ifju felé fordítá és reá szegte nagy szemét.

— Én is, miért titkolnám tovább előttem . . . — szóla egész őszinteséggel — nekem sem kell más férfi kivüled, hanem te gazdag vagy, én pedig szegény leány vagyok. Mit mondana anyád? Nem, az nem lehet . . . Serban, te nem beszélés komolyan.

— Szeretsz?

— Igen.

— Akkor ne is kérdezz többé.

Serban felkelt. Most látszott életében először határozottnak. Miután kifizette a borbélyt és a mi még kevés pénze maradt, egy kocsi fogadott egy zsidótól, a melybe elhelyezte Cadinát és medvéjét, — azután Zukoffba indultak.

Az anya, ki fiát örökre elvesztettnek hitte, csaknem eszmélet nélkül rogyott össze, midőn meglátta Serbant.

— Mit hozol ott magaddal? — kérdé az anya, midőn magához tért.

— Egy medvét, meg egy menyasszonyt. Leányodul fogadod? úgy nőmmé lessz, ha pedig nem, úgy követni fogom őt medvéjével együtt.

— Derék, jóra való leány?

— Igen az.

— Hogyha szeret s te is szereted őt, legyen gazdag, avagy szegény, áldásomat adom rá.

Cadina Serban nejevé lett.

A zukoffiak csak bámultak a nagy változáson, hogy milyen más ember lett Serbanból, vidám, tréfás kedvű, olyan ember szóval, ki mindenkinek megnyerte tetszését. Egyedül Atlas nem volt meglepetve.

Nagyon is természetes! — mondogatták a helységbeliek, — olyan nőt vett el, a ki még a vadállatot is megszelídíti, hát őt hogyne szelídítette volna meg. Nem hiába lett nejevé a medvék fejedelmője.

közösséget, masztó hatása virágzó tauint a meghozott nyesebb látás tünni a követ

Városn fiú és 326 leány nagy számú tani zeti elemi népoktatás

a) a Bet osztályú elemi tanfolyam nem jöhét;

b) az elemi tanfolyam, egy 4 osztályú elemi tanfolyam

c) a római leány, melyhez eszolván, közoktatás

d) az elemi tanfolyam, melyet, egy kántor, e) a gömbölyű szobák

Az elemi tanfolyam, melyet, egy kántor, e) a gömbölyű szobák

I. A B mintegy 150 II. Az III. A IV. A V. A VI. A

tizenkét éves Igy újabb iskola és 141 leány

Elodáztatott mi népoktatás nem engedhető

De ezen tanfolyam levő fele egyik sem közönséges

ros közönséges s egyelőre elrendelni, hogy a város azon összegeket, melyeket eddig a polg. iskolák fenntartására fordított és az 5% os községi iskolai adót népoktatás céljára fordíthassa.

Ezzel szemben mi határozottan kijelentjük, hogy a jövő 1887—1888. tanév szeptemberében egy 6 osztályú fiú és 4 osztályú leány községi elemi népoktatást állítunk fel s a törvény követelméinek megfelelőleg berendezzük és saját erőnkön fenntartjuk.

A népoktatás ügye így módon való gyökeres rendezésének kérdése városunkban sürgetőleg lépett előtérbe s míg a célba veit átalakítás egyfelől megszünteti a létező

Elénk hogy a terv áldozatokat re, hogy városunk idegen nem körül vett iskolák, míg levő idegen iskolák felett a vidék ideg keresni gyerdő, jól fele

Nagyméltóságod által megfogott fiú iskola, jó tanfolyam, mert népoktatás 5. fiú iskolának reskedelmi-vizsgálatát és jó elemi minden erőfeszítéssel tanulónkat megalapozni azonban hely városunk szaktanfolyamát foglaltatott iparos pályán a mai vizsgálatát multhatatlanul foku ipartik. Létező elemi népoktatásának egy

Igy a közönséges általánosított polg. leányi tanfolyamát virágzó gati negyedek.

Végül hogy az áll

közösséget, melynek az utóbbi években tapasztalt nyomásztó hatása zsbibaszatolag folyt be tanngyünkre s még virágzó tanintézeteket is alapjában megrendíthet, addig a meghozott súlyos áldozatoknak megfelelőbb, eredményesebb hatása, sőt elodázhatatlan szükségessége ki fog tűnni a következőkből:

Városunk tanköteleseinek száma 6-12 évig 332 fiú és 326 leány, az ismétlőké 256, összesen 914. Ezen nagy számú tankötelesek befogadására a következő felekezeti elemi népiskolák állanak rendelkezésünkre:

a) a Bethlen-főiskola mellett fenntartott ev. ref. 4 osztályú elemi fiú iskola, ez azonban, mint a középiskolai tanfolyam előkészítő intézménye, népiskolai számba nem jöhet;

b) az ev. ref. felekezet leányiskolája egy kántor-tanítóval, egy 46m² terjedelmű tanszobával;

c) a róm. kath. felekezet 4 osztályú elemi fiú iskolája, melyhez jelenben a leányiskola is ideiglenesen kapcsolva van, két összesen 67m² nagyságú tanszobával, két szerzetes tanítóval;

d) az ev. luth. felekezet vegyes iskolája, egy 33m² területű, kedvezőtlen helyzetű szobában, német tannyelvel, egy kántortanítóval;

e) a gör. kath. is tartanak fenn egy vegyes iskolát 26m² szobácskában, egy oláh tannyelvű kántortanítóval.

Az említett iskolák, melyeknek egy része sem eleendő és alkalmas tantermekkel, sem kellő számú tanerőkkel nem rendelkezik, térfogataikat véve tekintetbe a legmagasabb számítással is a tankötelesek következő számát fogadhatják be:

I. A Bethlen-főiskola 4 osztályú elemi fiúiskolája, mintegy 150 vidéki fiú mellett befogadhat 90 fiút.

II. Az ev. ref. leányiskola 60 leányt.

III. A róm. kath. iskola 40 fiút és 40 leányt.

IV. Az ev. luth. iskola 15 fiút és 15 leányt.

V. A gör. kath. iskola 10 fiút, 10 leányt.

VI. A polg. leányiskola I-II. osztálya 60, tizenkét éves leányt, összesen 155 fiút, s 185 leányt. Így újabb iskolák felállításáról kell gondoskodni 167 fiú és 141 leány, azaz 308 tanköteles számára.

Elodázhatatlan szükség hát városunkban újabb elemi népiskolák felállítása. E kérdés előlre állani meg nem engedhető bűn volna.

De ezen felállítandó iskolák költségeit a városunkban levő felekezetek közül, a legjobb akarat mellett is, egyik sem képes elhordozni. A kérdés megoldása e város közönségére vár. Városunk közönsége azonban teljeséggel nincs azon kedvező anyagi helyzetben, hogy a felállítandó elemi népiskolák összes költségeit elhordozza, ha a jelenlegi helyzet továbbra is fenntartatik s a közönség megszűntetéséhez és a tervbe vett átalakításhoz Nagyméltóságod kegyes hozzájárulását megtagadni méltóztatnék.

Élénk tudatával bír képviselő testületünk annak, hogy a tervbe vett két községi népiskola felállítása újabb áldozatokat követel, de tekintettel azon fontos körülményre, hogy városunk népiskolái hivatva vannak messze kiható magyar nemzeti és állami missiót teljesíteni, ezen idegen nemzetiségektől — mint háborgó tengertől — körül vett kis szigeten, tudja; hogy jól felezerelt községi iskolák, míg egyfelől magok után vonják a városunkban levő idegen nyelvű, hiányos felszerelésű oláh és szász iskolák felettebb óhajandó megszűnését, addig másfelől a vidék idegen ajku lakói bizonyára tömegesen felfogják keresni gyermekeikkel ezen hazafias szellemben vezetendő, jól felszerelt virágzó iskolákat.

Nagyméltóságú miniszter ur! A tervbe vett átalakítás által megszűnik ugyan egyelőre a 4 osztályú polgári fiú iskola, jobban mondva annak két felső, néptelen osztálya, mert a két alsó osztály tanulói helyet nyernek a népiskola 5. és 6. osztályában. Ugy is a 4 osztályú polg. fiú iskolának fennállását jelenben a helybeli ipar- és kereskedelmi viszonyok még sürgetőleg nem követelik; a szükségérzet ezen intézmény iránt még nem általános és jó elemi iskolák hiánya miatt 10 évi fennállása alatt minden erőfeszítésünk daczára sem volt benépesíthető, s így tanulónak csekély száma miatt a reá fordított áldozatoknak megfelelő eredményt nem ért el. Létesülni fog azonban helyette egy 6 osztályú elemi iskola, melyben városunk szegényebb sorsu, többnyire földmivelés és kis iparral foglalkozó lakóinak, iskolák hiánya miatt, eddig iskolalátogatásra sem kényszeríthető, csaknem kizárólag iparos pályára készülő gyermekei, 6 évi tanfolyam alatt, a mai viszonyok között, az ók életvezéjainak megfelelő, multhatatlanul szükséges ismereteket megszerezhetik és az alsó fokú iparos iskolában tovább fejthetik, kiszélesíthetik. Létesülni fog továbbá egy népes 4 osztályú leány elemi népiskola, mely a polgári leányiskola felvirágóztatásának egyik elengedhetlen főtétele.

Így a látszólagos veszteség gazdagon lesz kárpótolva az elemi iskolák tanulói nagy számában a közművelődés általánosítása által. És megmarad az iparszakkal kibővített polg. leányiskola, melynek fenntartása, fejlesztése és felvirágóztatása nemcsak városunk, de Erdély egész délnyugati negyedének nagyfontosságú, kulturális nemzeti érdeke.

Végül egész tisztelettel azt kívánjuk megjegyezni, hogy az átalakításra most van a legkedvezőbb alkalom,

midőn a tanítói személyzetben beálló állományvesztések folytán Nagyméltóságod csupán egy tanító áthelyezését kell hogy elrendelje.

A legnagyobb nyugalommal várjuk Nagyméltóságod bölcs és jóakaratu elhatározását, hiszen nevezetes magyar állami érdek minden lehető módon erősíteni ezen idegen nemzetiségek közé ékelt, sok rázkodtatáson és szenvedésen keresztül ment, romjaiból új életre támadt hazafias szellemű kis magyar várost, a nemzeti civilizáció fényesen világító tornyát, a magyar államesszeme erős védbástyáját.

Jól ismerjük Nagyméltóságod mély bölcsességét az országos tanügy iránt mindenha tanusított lelkes buzgalomát és így teljes reménnyel vagyunk alázatos kérésünk teljesítése iránt, midőn egyfelől a magyar államtól több áldozatot nem kérünk, addig újabb terhek elviselésére kötelezzük magunkat, csakhogy tanügyünket városunk méltóságának, a törvény kívánalmainak, polgártársaink jogos igényeinek s a kor intő szellemének megfelelően rendezhessük, a nemzeti közművelődési a hazafias szellem terjesztése és a magyar állam erősítése érdekében.

Mindezek után ismételen kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjek:

A) a nagyenyedi polg. leányiskolát iparszakkal meg bővítve, már 1887-1888. tanév megnyitásával teljesen állami kezelés alá venni, egyidejűleg

B) a 4 osztályú polg. fiú iskola beszüntetését elrendelni.

Ezen magas intézkedés folytán városunk közönsége vissza nyerve rendelkezési jogát az eddig közösen fenntartott polg. iskolák költségeinek fedezésére lekötött tőkéi felett az elemi népektatás ügyét városunkban egy 6 osztályú fiú és egy 4 osztályú leány községi népiskola felállítására által már a következő tanév szeptemberében minden jogos kívánalmaknak megfelelőleg fogja rendezni.

És az ügy halasztást nem tűr természeténél fogva, mely tisztelettel kérjük nagyméltóságodat, kegyeskedjek e kérdést mielőbb soron kívül eldönteni s magas elhatározását képviselő testületünkkel közölni.

Nagyenyed város képviselő testületének 1887. április hó 15-én tartott rendes közgyűléséből alázatos szolgálai: Kovács Gyula, polgármester. Horváth József, főjegyző.

Főispánunk kirándulása Marosujvárra.

Sokszor hallottam — szerénységgel legyen mondva — ama nyilatkozatot: Marosujvár úgy megbecsüli a vendéget, mint a falat kenyert.

Természetesen a vendégszeretetről is az oroszlan-rész Juchó Ferenc lovag bányatanácsos uré, ki nélkül Ujvárt jelenleg alig lehet képzelni. . . . Egymást kiégészítik.

A mi bányatanácsosunk, ez a fő fő „m i n d e n” igazán „kiveszi a vendég szekerének kerékcsigáját”.

— Fűnk! — így szóla nem rég — f. hó 16 án főispánunk lesz. — Es a gárda annál lelkesebben figyelt a vezér szavára, mert épen meggyök szeretett főispánjának, báró Kemény Endre kir. tan. alispán, Török B. főjegyző, Imeos és Chirilla szolgabírák kíséretében, kikhez jó kiegészítő részül b. Kemény Géza, gr. Bethlen Sándor urak csatlakoztak.

Juchó bányatanácsos, tisztikarának élén, fogadta magas vendéget, kit ezután kíséretével együtt a Stefánia-bánya intézőtermébe vezetett, hol a hivatalnokai kar, a papság, tanítók s a különböző vendégek egy része lett bemutattva.

Nemsokára a vendégek csoportokra oszolva szálltak le a bánya mélyébe, mely a 62. méterrel amaz alagutat éri el, hol a „kosár”-ból kiszállt vendég a faburkolattal kikötött fál, később sörétgebe átmenő folyósón a tulajdonképeni sóbánya ajtajához jut.

Midőn Juchó bányatanácsos és Vajna Miklós (e bánya vezető tisztje) kalauzolás mellett leszállt első csoport e helyre ért a belépő főispán urat a bányászzenekar által rágyújtott „Rakóczy-induló”-nak szivetrázó zenéje fogadta.

Beléptünk az alaptól számított 30 méter magasságban egész bányát körülfutó galériára, melyen körüljárva az elragadóan szép villanyvilágítás mellett, fénséges látványban tűntek föl ez ifjú bánya technikai műveletekben vezetett munkálatai. Szemléltetünk . . . élvezünk . . . a 250 méter hosszú és 22 méter mély főtárna óriási dóm-hoz hasonló áttekintete; az oldal tárnák közt levő és a lemélyítések által idővel kimagasuló sóoszlopok merész hajlatu capitalei; az imáikat festői csoportban, tompa tóka-ítésekre végző sóvágók csoportja; az időnként megsattanó harangjelző, villanyesengő; a sineken gurított csillérek zörgése: a földalatti élet szokatlanságával „újvilág”-ot nyitnak a szemnek, léleknek egyaránt.

Midőn pedig a jelenlegi sőtálpból 8 méter magasságban álló és 900 m² méter szögben elterülő, elegáns korlattal és sóhagított ülőhelyekkel bíró ugynevezett „táncsterem”-be értünk, magukat egy pompás szalonban

érezzük, melynek előterén felállított két hatalmas só-obeliszk, az ezek közé állított díszművű sóasztal, a két villanylámpa által tündéri fényvel kivilágított oldalfalak tarka só-éskjainak a legszebb szobafestést tulszárnyaló fantasztikus futamai, alakjai: elragadják a szemlélt.

Kedves benyomások és vidám hangulat közt hagytuk el e szép alvilágot és Rudolfakna helységében elhelyezett két hatalmas villanytelep, a 60 lóerejű sóhúzógép, majd a mérőház, a kovács és gépműhely megtekintése után bányatanácsos ur vendégszerető asztalához vonultunk, hol Juchó Ferencné ő nsága, ez alkalomra meg hívott vendégeivel — köztük gróf Teleky K. — várakozott ránk, a „bíres magyar házi asszony” ama szeretetreméltó modorával, mely Moldován G. egyetemi tanár ajkaira egykor ama nyilatkozatot adta: „Ő nagysága házában oly igaz, őszinte a vendéglátás, miszerint jó hogy a magát otthonosan érző vendég rendelkezni kezdjen”.

Ebéd alatt a megindult pohárköszöntések sorát főispán ur nyitotta meg, éltetve a házi urat és urnót. Majd Juchó tanácsos ur szollott örövendve a szerencsének, mely a főispáni látogatás által e napon családjának és Ujvárnak jutott. Ezután Csató kir. tanácsos, alispán, Br. Kemény Géza, Br. Kemény Endre, Török B. főjegyző, Gr. Bethlen Sándor, Fülel Szántó Lajos r. kath. lelkész rigmusáival köszönték fel egyikét — másikat élénk reflexiókkal élve mindenik.

Bizonyos kívánságra ide is kiráznak egyet a Fülel Sz. Lajos atyánkna verses tarisznyájából.

„A pohárköszöntés megindula rendre.

Engedjék, hogy jöjjön báró Kemény Endre,

Kinek sok érdem közt az az egy hibája

Hogy többször nem hangzik szép kedves lyrája. . .

Mely a borulat közt fényes ég azurja,

Dalára megrezdül keblünk minden hurja. . .

Akár „lombos erdő árnyán” dalol, fészkel,

Akár zúndarabja kínál egy zártzékkel. . .

Deha már a versem cifra mentét öltött:

Felkeresem most a honatyát — s nem költöt.

Hol a hazafiság oly sokszor jó lázba:

Eszével, szívével ül a „tisztelt ház”-ba’.

Sőt még megérhetjük — érjük is meg végre:

Üljön bele egyik miniszteri székbe,

De erről a király s ne jó Mikszáth írja,

Hogy a bársonyszéket „egy-két percig bírja” . . .

Ki nemcsak a lantnál, hanem ott is „legény”,

Óseihez méltó honszerető Kemény. . . !

Ilyen derek embert szívesen követünk,

S ha az Isten éltet — Ő lessz a követünk !

Egy kedves nap emléket megörökítő volt tehát eme

átogatás, melynek érintett kedélyes ebédje után fekete

kávét közt keletkezett paros és csoportos diskursusban a

„tarisznya” újból kiraza, hogy:

„Alvinczi kerület Z-yk Danielt viszi

Abrudbanyán pedig ismet marad Visi.

Ujvárt báró Kemény Endre lesz a követ

Kit Vizakna Tisza Istvánnal hűn követ.

Hol egy kis töredek mas után epedt, várt:

Mohay barátunk megakad Fehérvárt.

Tekintsük meg kisé: mit csinál Nagyenyed?

Dardayval dardaz — egy cseppet sem enged. . .

Igen-kerületből válik Lukács László,

De nyomában lobog frissen készült zászló,

E zászló körében azt zúgja egy tábor:

Enyém lesz te derek báró Kemény Gabor !

Igy telt el az idő a kedélyeskedések, bohózkodások

vidám percei közt . . . midőn útni kezdte az elválás

órája, mely bucsút készít venni a főispán ur ó mltától,

kiben mindnyájunk ama főuraink egyikét látja, kiket

finom műveltség, szelid lélek, hazafiai érdemek, családok

és neveikhez kötött lényes mult oly tiszteletre méltókká

tesznek előttünk . . . Szívélyes készsörítések közt vetünk

bucsut minden egyes vendégtől, kérve, hogy ezután is

legyen szerencsénk hozzájuk, kiket „Ujvár megbecsül,

miut a falatkenyeret”. Végül:

E sorok írója lelkéből kívánja:

Jósokáig éljen megénk főispánja !

Hogy sokszor irhassak róla, mint ezt íráim:

Igaz tisztelője jökedvű — — —

Zandirhám.

LEVELEZÉS.

— Képviseelő-választási nyugalomak. —

Nagykanizsa, 1887. ápril 19.

Nyugalomnak írom, mert oly zajtalanul folyik, hogy a „mozgalom” kifejezést legfőlegb kigunyolásnak lehetne használni.

Inkey László jelenleg Kanizsa ellenzéki követe, s még eddig határozott ellenjelöltje nincs; a szabadelvű pártnak sincs még határozott jelöltje, szűkebb körökben azonban dr. Berezik Ferenc helybeli igen derék ügyvéd és Wlasits Gyula miniszteri titkár és budapesti főügyész helyettes — mindkettő Nagykanizsa szülöttje — emlegetik jelöltül; valószínű azonban, hogy mi sem lesz eből s Jukey László az ő apai; nagyapai semmittevésével továbbra is képviselheti az országgyűlésen Nagykanizsa városát.

Biz ezt a mult választáskor felmerült valóságos harez után: nem hitték, hogy oly zajtalanul fog megtörténni, de kormányparti jelölt nem mer fellépni, a kormány pedig megsokalta a kanizsai kerületre oly sok izben hiába pazarolt korteskedést, s azzal járó kiadást.

Falk Miksa és Jókai Mór is itt buktak meg oly fényesen, hogy jónak látták bucsu nélkül távozni.

A környék képviselő választási mozgalmaira nem terjeszkedem ki, azok a politikai lapok hasábjain úgy is olvashatók.

Időjárásunk nem mondható épen kielégítőnek; reggel és este oly hűvös van, hogy az ember szinte fél az utczára kilépni.

A szőlőmunka azonban javában foly s csak elvétve akad az ember az egész hegyen egy egy megmetszetlen vagy megkapálatlan szőlőre.

A gyümölesták is igen szépen mutatkoznak s már a barack és cseregye virága hasadozni is kezd, csak nehogy egy korai fagy megártson nekik, mint a tavaly a május 7-iki.

A vándormadarak is visszatértek vesztőkre, mert a csalóka, napos időt hamar fagyos, hideg idő váltá fel s közülök igen számos pusztult el.

Naponként 7-8 honvéd-ruhába bujt, elegáns fiatalembert lehet látni szabályos léptekkel betérni a „Korona“ veudéglőbe s ha az ember megkérdi, hogy kik ezek, azt a feleletet kapja: „a zalamegyei népfelkelők, kik a most folyó tiszti cursust hallgatják“.

A „Bolond Istók“ meg azt mondja: „ezek azok az emberek, kiktől a muszka kesztyűbe dudalást tanuland s kik majd megmutatják az ellenségnek, hogy hol a menekülő út... vagy a bemenet az... az „uborka és saláta áruldába“...
Isten tudja ez az „uborka árulda“ melyik ország? En nem tudom, nem biz én.

Emmánuel Győző.

CSARNOK.

Ünnepi emlékek.

— Irta Kovács Sándor. —

Szép emlékekről, husvéti emlékekről akarok szólni. Nem is olyan régen, csak diákkoromban történt s legatusi életemben, hogy egy szép szokásnak kedvességében gyönyörködhettem.

E husvétban legatus voltam D... községben. — Mint legatus végeztem a teendőket, de azon kívül még az üntözésben is részt vehettem.

A legatus mindenütt bátor és szerencsés! Én is ilyen bátor voltam e részben; szerencsés is voltam, mert olyan családokkal és kedves egyéniségekkel ismerkedem meg, hogy méltók keblemnek kedves emlékeire.

Ritka az a legatus, ki azt mondaná, hogy ideje nem telt jól. Mindenik dicsekszik, hogy jól telt, hogy ilyen meg amolyan terméti kis lányyal ismerkedett meg, hogy ilyen, meg olyan jó bort ivott, s meg mi afféle.

Soknál az előbbi emlékek az utóbbiak módjára el-tűnnek. Mint a szalma, lángra gyulnak; már a második perczben csak a hire, a harmadik perczben, mint az áprilisi hávazás: volt s már nincs.

Velem azonban nem így történt. — A mi történt, kedves emlékezetre méltó, szívemnek nagyra becsült ki-ncse lessz.

Mint D... községi legatus, a parokhián beszélgettünk egy délután az érdemekben megöszült lelkész urral, mindön egy derék fiatalember lép be az ajtón, ki előttem ismeretlen vala.

Rövid idő alatt megismerkedem vele, kinek éppen velem vala valami beszélgetni valója. Beszélgettünk rövid ideig. Egyszer nagy örömmre azt kérdi:

— Nem volna-e kedvem üntözni, mert ugy is egy pár óra s mulik az ideje?

— De igen, csak rajta! Menjünk, én az effélének nagy barátja vagyok. Csak hamar!

Mintha már előre is tudtam volna, hogy mi lessz a dolog kimenetele. Most még egy perez is kár gondolám magamban, ha tétlenül tova tűnik.

Felszereljük magunkat rózsavizes edényvel, így vesszük az utat magunk elé. Gyors léptekkel haladunk, megyünk végig a falon örömtől sugárzó areczal. Riadásul még ki a falból is. — Hát ez mitéle dolog, hová megyünk, a falon kívül ugyan kit fogunk megüntözni? gondolám magamban.

— Sokkal jobb lett volna a parokhián beszélgetnünk, azzal az igen sokat tapasztalt, derék tiszteletes urral, ki már is annyi sok jó, de életbe vágó dologról beszélgetett velünk! — mondám társamnak.

— Nem kell busolni legatus ur. Látja ön ott a falu. Nekünk fiataloknak, pezsgő vérének tiz perez, s ott vagyunk.

— Nem bánom, de csak azért, hogy most restellem visszamenni a parokhiába. Ha tudom, hogy így van, nem indulok ily hosszú utra!

— Uram! tudja mi? oda megyünk, hol örömet élne egész életén keresztül. Erre életemet merném kockáztatni.

Ez már jó, gondolám s örömet mentem tovább.

— Ön tréfál uram! De már vagy tréfál, vagy nem, menjünk, mint a rohanó szél.

De míg így folyt a beszélgetés, akkor revém észre, hogy E... regényes kis községben vagyunk. Az igaz nem számláltuk a lépést. (Vége következik.)

VEGYES HIREK.

— **Ismét 20% levonás** Vállás és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr a nagyenyedi államilag segélyezett polgáritskolák fenntartására kitüntetett államsegélyből 20%-ot ismét levont. A levont összeg 1153 frt 80 kr. — Szép kilátás van hát ismét!

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A nagyenyedi ref. egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése ez évben Marosújvárt fog megtartani május 16. és 17-ik napján. — A gyűlés megnyitását ünnepélyes isteni tisztelet előzendi meg, mely alkalommal dr. Bartók György nagyenyedi ref. lelkész mond egyházi beszédet.

— **A „Tordai Dalkör“** május hó 7-én fogja viszszaadni a látogatást a helybeli theol. dalkarnak. Ez alkalommal egy válogatott programmu concertet is szándékszik adni melyre a közönség figyelmét felhívjuk.

— **Hadgyakorlatok.** Az erdélyi részekben évenként megtartani szokott hadgyakorlatok ez évben Szászváros és Torda vidékén fognak megtartani augusztus utolsó napjaiban. Hírük, hogy ezen alkalomból a király ő Felsége is látogatást tesz az erdélyi részekben azon czélból, hogy a katonai nagy hadgyakorlatokat meg-szemlélje.

— **Utlevágás.** Kik Enyeden megfordultak tudhatják, hogy az u. n. magyarutca végén az országot egy jelentékeny emelkedésen viszen ki a városból, mely emelkedés nem kevés hátrányára van ugy a közlekedésnek, mint a városból a szép Marosmentére nyíló kilátásnak. Az utlevágást sürgössé tette főleg azon körülmény, hogy a magyarutca végén a legközelebbi években épült honvéd laktanya ezen emelkedés közelében feszik s e miatt díszéből és könnyen megközelíthetőségéből sokat veszít. Ezt a dombot s azzal együtt az országotat közelabbról le fogják vágni. A levágási munkálatokat az ideiglenesen városunkba áthelyezett mintegy 120 főből álló honvéd utászapat a legközelebbi napokban már meg is kezdi. Ezen utlevágás ugy közlekedési, mint szépészeti szempontból a minden tekintetben szép fejlődésnek indult N.-Enyed városnak nagy előnyére fog szolgálni s épen azért erre vonatkozólag teljesen megbízható forrásból merített értesülésünket a lapunk olvasó közönségével örömmel közöljük.

— **Áthelyezés.** Lázár Auról törvénybíró Erzsébetvárosból Tordára helyezték át királyi ügyésznek. A tiszti ügyész ur, ki itt léte alkalmával nálunk is közkedveltségben részesült, 200 teritékes banktetten vett búcsut nagy-számu jó ismerőseitől.

— **Nekrológ.** Árkosi Benkő Elek né szül. Miskolci Katalin életének 85 ik házasságának 55-ik évében Maros-útesen e hó 19 én jobb létre szenderült. Folyó hó 21 én végement temetésén a messze-ágazó rokonság s a világi birtokosság nagy-zámval vett részt. Hosszra nyult élete családai erényekben gazdag volt. Aldás legyen emlékeztető!

— **A franciaia köztársaság** által 1889-ben Paris-ban rendezendő világkiállításban részvételre szóló meghívást Oroszország, a Német állam s hir szerint az Osztrák-Magyar állam is visszautasították. Ezen körülmény folytán a világkiállítás tervét Parisban elejteni szándékoznak s a helyett csak országos kiállitást akarnak rendezni, természetesen a lehető legnagyobb gondal és fényvel.

— **A fősorozás M.-Igenben** eléggé kedvező eredménnyel folyt le, holott e járásnak tulajdonilag magas fekvésű, szük völgyekben élő s igen hiányosan táplálkozó lakossága a golyva és crinismus kifejlődésének nagyon alá van vetve, mint bizonyítékul felhozható, hogy a megvizsgált közel 600 ifju között 62 volt olyan, kinek nyakát kisebb nagyobb golyva torzította el, s ezek közt néhány szellemileg oly alant álló hülye, kivel csak a hozzátartozók tudnak valamennyire értekezni. A sorhadhoz 46. a póttartalékhoz 6, a honvédséghez 19 soroztatott be. Némely községből egyetlen legény sem vált be, így pl. Gáldó, Tóthfalud O-Prezaka és Mikes oláh községek egyetlen egyet sem adtak s a népcs Alsógáldról is csak egy vált be, míg csak 300 lakót számláló Királypatak az idén is két jól kifejlett fiatal szaporította a véderőt.

— **Fejbeütés.** Szentimreán Nikuláj kozslárdi lakost Indrej Juon úgy fejbe vágta, hogy a szerencsétlen két napi kintodas után a kórházban meghalt. A megejtett boncolás agysérstet s nagykiterjedésű koponyatörést derített ki. A tettes be van togya.

— **Régi pénzelekre** bukkantak M. Sz.-Királyt alapfal-bontás közben. 1520—1584-beli 140—150 drb magyar és lengyel denárt kaptak egy fazékban, mely bontás közben összetört. A maros mentén igen sok ily lelet fordul elő: pl. Ispánlaka határán brouz eszközök, fegyverek és római pénzek, — Karau mellett Zsigmond korabeli arany és ezüst pénzek, — Fagadon, Csákyán stb. kőkorszakból gazdag és igen változatos leletek. Kákovánál őskorbeli sírok különböző tárgyai fordultak elő. De hogy mily gazdag legyenek a régi kor ily emlékeiben, azt a Bethlen-főiskola érdemes régiségár öre Hercepi Károly legjobban képes kimutatni folyton szaporodó gazdag a gyűjteményében.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KAROLY
SZILÁGYI FARKAS — TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Dr. POPP-féle

aromatikus-gyógyászati növényzappan vegyileg elemezve és számos európai orvosi tekintély által a bőrre nézve mint legjobb és legkitűnőbb elismerve, 18 év óta hatással lett használva bőrkürités minden nemek különbözően bőrvizketegség skrophula, kosz, fejt- és szakállkorpa, láb-fagyás, lábizzadás és fejbőrkiütés ellen. 30 kr drbja. Dr. J. G. Popp urnak Bécs I. kerület, Bognergasse 2.
Mintán 6 éven át az orvosok használnak gyógyították, bőrküritésnek, az ön növény-zappanhoz folyamodtam. Nem lehetek önhöz fordulok, mivel a gyógyszerből többfélekélt küldtek, de azok között az én kedves, szép sötét barna szappanomra, nem ismerem, valószínűleg csak utánzata volt az ön növény-zappanának. A valódit csak közvetlenül öntől remélem kaphatni.
Mellékelt összegért kérek az ön gyógy hatásu szappanból küldeni.

Tisztelettel
3— Amalie Franz,
Preran (Morvaország.)
Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyógy., Kovács J. gyógy., Marosújvárt Ersekújváry S. gyógy., Torockzón Veress St. gyógy., Tövisen Slatkovics H. gyógy., Verespatakon Moldován L. gyógy., Abrabányán R. metai Ig. gyógy., Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy., Felvinczen Kosa St. gyógy., Tordán Trajanovits G. gyógy., Velits S. gyógy., Wolf és fia G. gyógy., Feketehalom Rómer A. gyógy., Balászfalván Schiessl K. gyógyász., Zalathán Nagy K. gyógy., Radnót Seney K. gyógyszerésznél.

3°, 16erejű
GŐZMOZGONYOK
fa-, szén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű
GŐZCSÉPLŐGÉPEK
szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpatoklyászolóval és osztályozó hengerrel.
Ár 3150 frt és azon felül.
MUNKAKÉPESÉG
10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.

MAGYAR GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN és RAUSCHENBECH-től
BUDAPESTEN.

4, 6, 8 16erejű
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
verlétezes dobbal és vaskerettel,
legujabb, legszilárdabb szerkezet;
EKÉK, VETŐGÉPEK,
ROSTAK, MALMOK,
MORZSOLÓK,
SZECSKA- ÉS RÉPAVAGÓK
és mindennemű más
MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK.

Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALÁNOS
ORSZÁGOS KIÁLLITÁSON
NAGY DISZOKLEVÉL. 6—10

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

Budapestre felránduló vevők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 pereznyire az osztr. államvasuttól) jönni kéretnek

Szerke...
A KIAD...
lap szel...
közlemé...
Kiad...
Wokál Ján...
az előfze...
bérmenn...
Késtratok...

(B) Ké...
Ferenc és...
na magána...
nek induló...
talan élén...
kelő testüle...
egyházi dol...
helyen áll...
mely Gyula...
hamos hala...
szintén az...
rül e kiti...
kormányos...
lyekre meg...
Nóvá...
ügyeinek sz...
tü életének...
öt év alatt...
anyagi és...
teremtett a...
fejlődés utj...
val város...
sitét, fírad...
óvodának...
toztatva a...
évig nem la...
tással szem...
Kiváló...
tal is, hogy...
lyére félték...
emelte a v...
a közbecsü...
meg, mely...
ben legjobb...
Még t...
a szívélyes...
lönöző ne...
met, román...
da gyanán...
ügyvédet...
magyar lap...
élén látjuk

Öre...
Val...
Val...
Gy...
Elysz...
Elvesz...
En Ur...
Csak a...
Hus...
Már...
De...
Oh...
Öreg...
— So...
A falu...
Rá az...
At...
„K...
Ha...
Is...
„Olyan...
Mikor...
Az ar...
Halál...
Az...
Be...
Ca...
E...